

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 18

อาจินต์ จริญผล
โรงเรียนแสนสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 18 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และ 2) การนำรูปแบบไปใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 18 โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนต้นแบบที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกด้วยเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (3 รอบ) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้จริงในโรงเรียนแสนสุข สังกัดสพม. เขต 18 โดยใช้กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสพม.เขต 18 โดยการประเมินความเหมาะสม และความพึงพอใจของการใช้รูปแบบของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินจากผลงานเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นของโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีองค์ประกอบสำคัญ 2 มิติ คือ มิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วม และมิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ 2) ผลการพัฒนารูปแบบจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเทคนิควิจัยแบบเดลฟาย (3 รอบ) พบว่า ทุกด้านในแต่ละองค์ประกอบ มีค่ามัธยฐาน (Mdn) มากกว่า 3.50 และพิสัยควอไทล์ (IR) น้อยกว่า 1.50 จึงมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ได้ และ 3) ผลจากการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสพม.เขต 18 พบว่า มีความเหมาะสมและความพึงพอใจของ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยรวมในระดับมากและมีผลการพัฒนาคุณภาพโดยรวมสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์ EEC; โรงเรียนแสนสุข

THE DEVELOPMENT MODEL OF THE SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATIVE
ACCORDING TO THE EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC) STRATEGIC
PLAN OF THE SANSUK SCHOOL UNDER THE SECONDARY SCHOOL
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18

Arjin Jaroopol

Sansuk School

Abstract

The purposes of this research were: 1) to studied and developed a model of secondary school administration according to the Eastern Economic Corridor (EEC) strategic plans, and 2) to evaluated the model implementation at Sansuk School under the Secondary School Educational Service Area Office 18. The research consisted of 4 steps as follows: 1) The studying a model of school administrative according to EEC strategic plans by document analysis and collecting empirical data on the schools' best practices, 2) developing the model for the secondary schools administrative according to EEC strategic plans, confirmed by the Delphi Analytical Technique (3 rounds) with expertise from 17 professionals, 3) implementing the model at Sansuk School under the Secondary School Educational Service Area Office 18, by which is co-operative of the stakeholders and 4) the evaluating for the suitability and model satisfaction by the administrators, teachers and the school board, The data were collected by the interview form, the model suitability form, and the questionnaires. The results were as follows: 1).The model of the secondary school administration according to the EEC strategic plans included two dimensions: 1.1) the dimension of the quality administrative system which is co-operative of the stakeholders and 1.2) the dimension of the curriculum design and instruction by integrating learning plans. 2) The model confirmation with three rounds of the professionals' comments through the Delphi Technique found that every dimension including participative TQA and curriculum and instructions had a median greater than 3.50, (IR < 1.50) and 3) The suitability and the model satisfaction evaluated for school implementation by the stakeholders were at a high level.

Keywords: The secondary school administrative for EEC Model, The Sansuk School under Educational Service Area Office 18

บทนำ

จากปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูงและมีความซับซ้อนในหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติของพัฒนาที่เกี่ยวข้องและมีความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม ด้วยรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการต่อเนื่องกันทุกมิติ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงให้สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวในการดำเนินชีวิตในสังคมอนาคตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ที่ยั่งยืน ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและได้รับการสนับสนุนส่งเสริมของภาครัฐไปพร้อมกัน ดังนั้นรัฐบาลไทยจึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เพื่อเป็นทิศทางที่สำคัญของการพัฒนาสู่อนาคต และการนำไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษหรือเขตการลงทุนพิเศษเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงของประเทศ (Office of the Eastern Economic Corridor Policy Committee, 2018) โครงการการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ Eastern Economic Corridor: EEC หรือโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จึงถูกกำหนดขึ้นเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้นโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” โดยตระหนักถึงความมั่นคงและยั่งยืน (Office of the Eastern Economic Corridor Policy Committee, 2018) มีเป้าหมายหลักในการเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้เศรษฐกิจของไทยเติบโตได้ในระยะยาว โดยในระยะแรกจะเป็นการยกระดับพื้นที่ในเขต 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่นำร่องเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ดังนั้นการพัฒนาศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแนวดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และรองรับกับความต้องการของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและนโยบายการพัฒนาประเทศ Thailand 4.0 ดังกล่าวโดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน มีคุณภาพและมาตรฐานสากล พัฒนาให้เป็นกำลังคนที่มีวินัย ใฝ่รู้มีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ “มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาสู่สากล พัฒนากำลังคนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการทำงานที่หลากหลาย กระจายโอกาสเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ” และกำหนดเป้าประสงค์หลัก เพื่อการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Office of The Educational Council, 2018) ดังนั้นการจัดการศึกษาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จึงควรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมทั้งในระบบการบริหารจัดการ และการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมและคุณภาพของผู้เรียนตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง เพื่อสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่เหมาะสมและมาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศในภาคอุตสาหกรรมและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

โรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในรูปแบบสหวิทยาการ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขต

เศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงได้มีการดำเนินการวิจัยเพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสม ได้มาตรฐาน และมีความเป็นสากล เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีคุณธรรม มีทักษะทางอาชีพพื้นฐานที่เหมาะสม และสามารถใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาแบบพอเพียง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการจัดการศึกษาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
2. เพื่อนำรูปแบบไปใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม. เขต 18

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้พัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง นำผลไปกำหนดนโยบายหรือแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก โดยสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการพัฒนา นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก และการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากสถานศึกษาต้นแบบที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่เป็นต้นแบบด้านโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนส่งเสริมทักษะวิชาชีพ โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมาตรฐานสากล และโรงเรียนที่ใช้การบริหารจัดการระบบคุณภาพ จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (จากขั้นตอนที่ 1) ด้วยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (3 รอบ) โดยการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจงและมีคุณสมบัติตามที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาไปใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ในโรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการประเมินความเหมาะสมและความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 83 คน กำหนดตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบประเมินความเหมาะสม จำนวน 65 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .86 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของโรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้ กลุ่มที่ 1 สอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 22 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00, ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 และฉบับที่ 2 สอบถามกลุ่มผู้รับบริการ ประกอบด้วย ผู้ปกครองและนักเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** สำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้ ใช้แนวทางในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Office of the National Economic and Social Development Board, 2018) และนโยบายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (Bureau of the Policy and Strategy, Office of the Permanent Secretary, 2018) มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้องและใช้วิธีการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารของโรงเรียนต้นแบบ (best Practices) ในแต่ละด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนตามหลักปรัชญาแบบเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมาตรฐานสากล และโรงเรียนที่ใช้การบริหารคุณภาพแบบมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก และการดำเนินพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ตามแนวคิดของ Macmillan (1971) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ตลอดจนศึกษาผลจากการนำรูปแบบไปใช้จริงในโรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 โดยใช้แนวทางในการดำเนินงานเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และประเมินผลจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นของโรงเรียน และประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และผลเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อจัดทำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนศึกษาข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best Practices) ของโรงเรียนแต่ละประเภท ประกอบด้วย โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนส่งเสริมทักษะวิชาชีพ โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและโรงเรียนมาตรฐานสากล ตลอดจนโรงเรียนการบริหารด้วยระบบคุณภาพ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก โดยนำผลการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์ มาสังเคราะห์ และจัดทำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

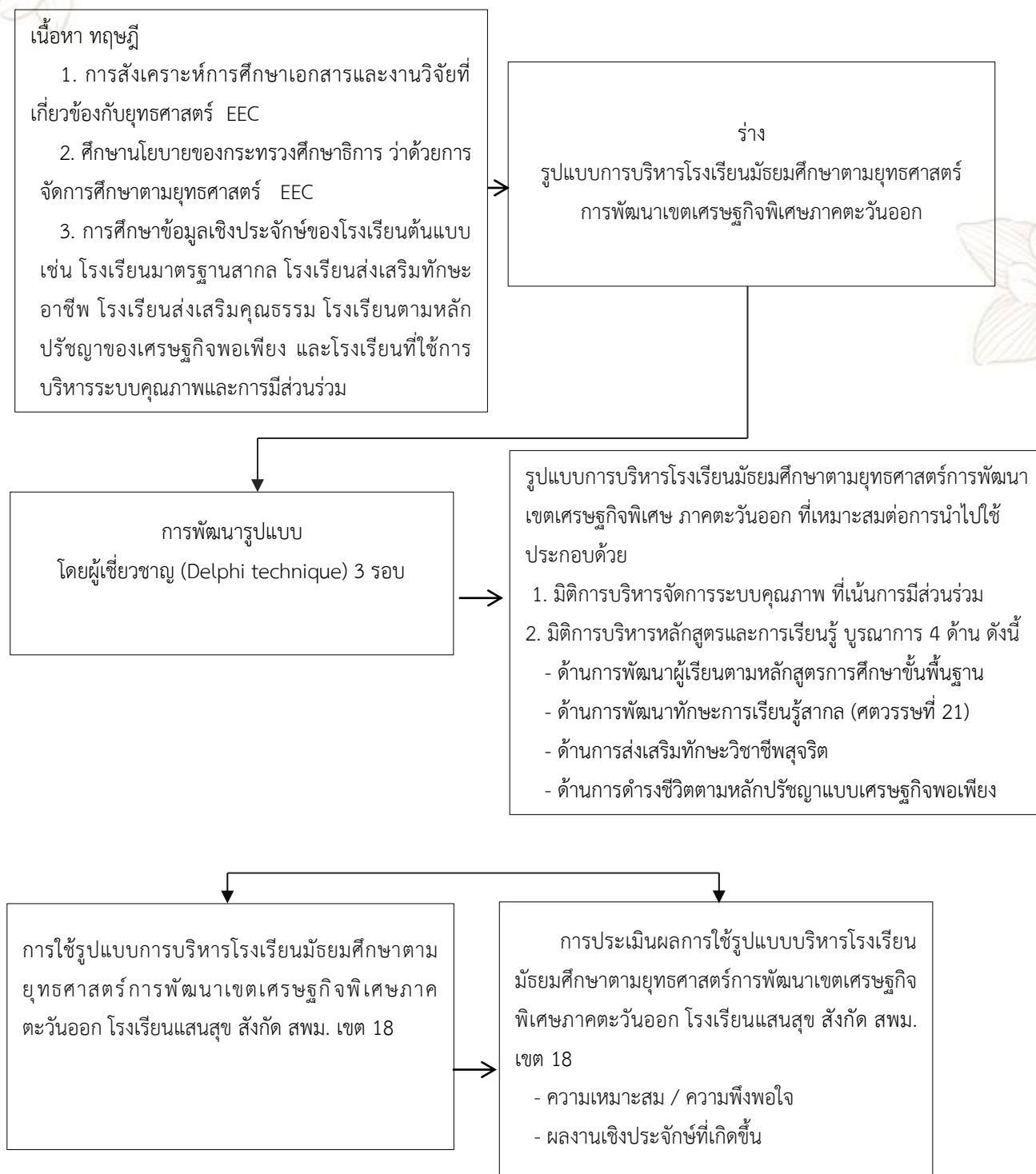
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เดลฟาย (Delphi Technique) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารในสถาบันอุดมศึกษา และผู้บริหารหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัดขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้จริงในโรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 โดยใช้กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ด้วยกิจกรรมหลัก ๆ ประกอบด้วย การประชุมชี้แจง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การร่วมลงมือปฏิบัติ การนิเทศ กำกับติดตาม การนำเสนอผลและการประเมินและการสะท้อนผลเพื่อการปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลจากการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของโรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 โดยการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในแต่ละองค์ประกอบ ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแสนสุข จำนวน 83 คน กำหนดตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 83 คน และกลุ่มรับบริการ ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 342 คน กำหนดตามตารางของ Krejcie, & Morgan (1970) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้ช่วงระยะเวลาในปีการศึกษา 2561 - 2562

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย การพัฒนารูปแบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังแสดงในภาพที่ 1

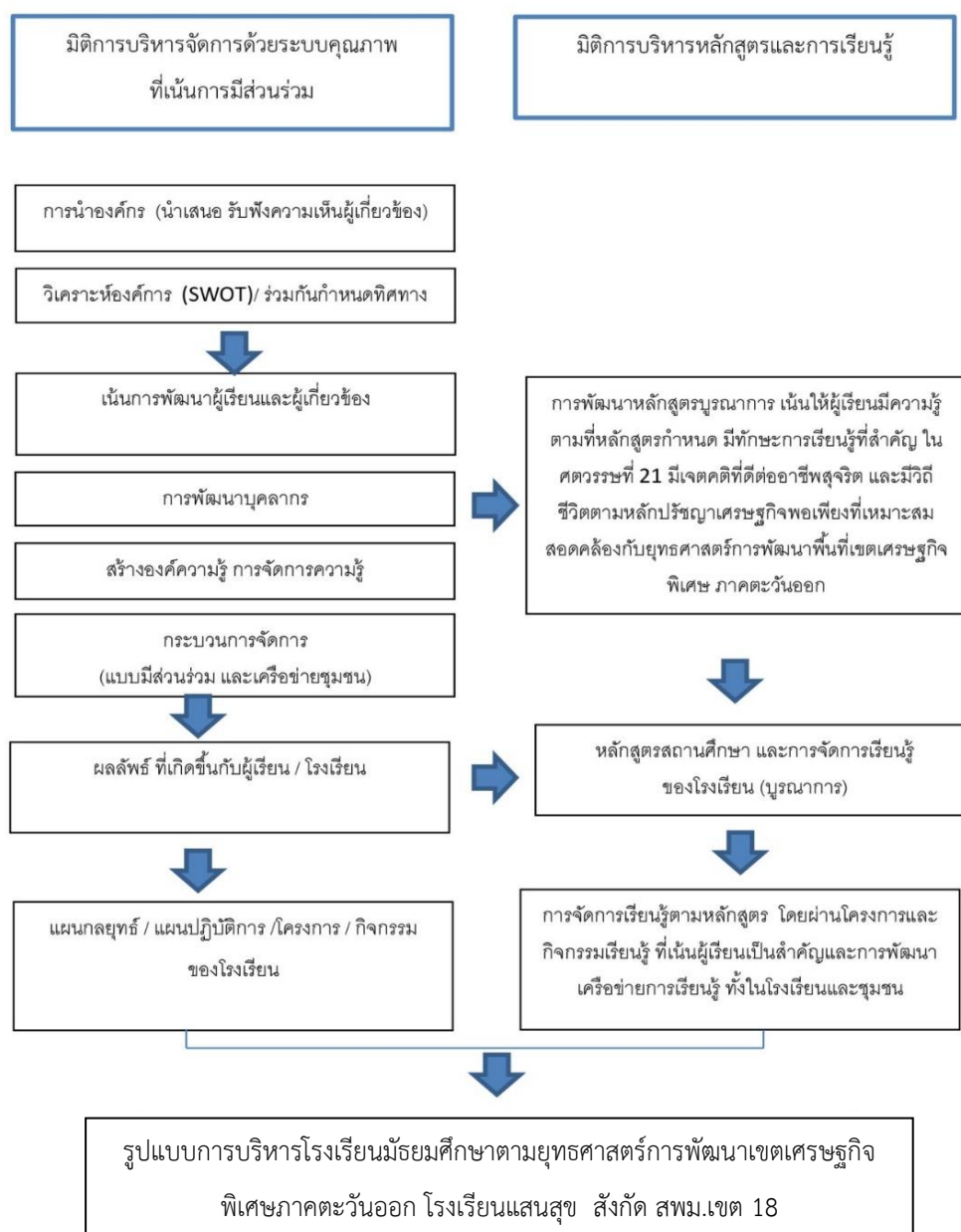
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 2 มิติ คือ มิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่เน้นการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำองค์การ 2) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการพัฒนาและการจัดการความรู้ 6) ด้านกระบวนการจัดการ และ 7) ด้านผลลัพธ์ และมิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการด้านเป้าหมายของหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนกับตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายแห่งรัฐและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ด้านการส่งเสริมทักษะวิชาชีพสู่จุดจบและ 4) ด้านการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย (3 รอบ) สรุปความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกพบว่า ทุกด้านในแต่ละองค์ประกอบ ทั้งมิติการบริหารจัดการด้านระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วมและมิติการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีค่ามัธยฐาน (Mdn) มากกว่า 3.50 และพิสัยควอไทล์ (IR) น้อยกว่า 1.50 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่พัฒนามีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนได้ สรุปรูปแบบดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 โดยใช้กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนพบว่า ทั้งมิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วมและมิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากและผลการศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มโดยรวมในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่ามีความพึงพอใจทั้งในระดับนักเรียน ครู และโรงเรียนมีผลการพัฒนาเชิงคุณภาพที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาสู่การอภิปรายผล มีประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 2 มิติ คือ มิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่เน้นการมีส่วนร่วม และมิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายหรือความคาดหวัง ต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อน สนับสนุน ส่งเสริม แก้ปัญหาและเป็นการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อำไพ นงเยาว์ และคณะ (Ampai Nongyao et al., 2016) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสม ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.1 มิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่เน้นการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 6) ด้านกระบวนการจัดการ และ 7) ด้านผลลัพธ์ ซึ่งเป็นแนวคิดในการบริหารองค์กรให้มีคุณภาพโดยรวม มีความเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นมุมมองของการบริหารที่ครบทุกกระบวนการจัดการองค์การตั้งแต่เริ่มต้นทางแนวคิด การกำหนดแผน การนำไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาบุคลากร และผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเพื่อยกระดับการบริหารจัดการของโรงเรียนให้มีการบริหารด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ที่กำหนด โดยเป็นมาตรฐานคุณภาพองค์การที่สอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) และนานาชาติ และเป็นไปตามคู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักมัธยมศึกษาตอนปลาย (Office of Secondary Education Administration, 2012) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาในรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (Rungruchadaporn Vehachart, 2005) ที่พบว่า การใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ มี 6 องค์ประกอบ คือ การนำองค์กร และการวางแผนกลยุทธ์ ระบบ และกระบวนการ ทรัพยากรบุคคลและทีมงาน การวิเคราะห์ ประเมินผล และการจัดการเรียนรู้ ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง และผลลัพธ์ขององค์กร เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมและสามารถนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิผลได้ในระดับมากถึงมากที่สุด

1.2 มิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความรู้ เจตคติและพฤติกรรม หรือสมรรถนะต่อผู้เรียนโดยตรงจากกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกระบวนการเรียนรู้โดยตรงจากครูผู้สอนหรือการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมหรือสื่อต่าง ๆ โดยเป้าหมายสำคัญของหลักสูตรและการเรียนรู้ คือเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบันและอนาคต กระบวนการหลักสูตรจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง วิธีการ และการจัดประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยหรือสมรรถนะที่เหมาะสมกับของบุคคลในแต่ละช่วงวัย ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียน จากแนวทางการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พบว่า คุณลักษณะผู้เรียนที่จำเป็นต่อการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ด้านการส่งเสริมทักษะวิชาชีพสุจริตและ 4) ด้านการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ การแข่งขันที่รุนแรง และเติบโตของเทคโนโลยี ดังนั้นผู้เรียนในอนาคตจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ รู้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีศักยภาพในการแข่งขันในสังคมโลก มีอาชีพที่เหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นสำคัญ สอดคล้องกับรายงานวิจัยแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Educational Council, 2018) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและตอบสนองอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก และความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ดังนั้นหลักสูตรการเรียนรู้จะต้องสอดแทรกในการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังเช่น การเรียนรู้ 3R x 8Cs 3R ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ การมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนมีความสอดคล้องบริบทของสังคมไทยที่มีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย (3 รอบ) ซึ่งจากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยผลสรุปรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก ของโรงเรียนแสนสุข ทุกด้านในแต่ละองค์ประกอบ ทั้งมิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วม และมิติหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีค่ามัธยฐานมากกว่า 4.00 และค่าพิสัยควอไทล์ น้อยกว่า 1.50 จึงเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Linstone, & Turoff, 1975) และวาโรเพ็งสวัสดิ์ (Varo Pensawat, 2010) ที่สรุปได้ว่า กรณีที่ได้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์หรือค่า IR น้อย ($IR < 1.5$) แสดงว่าความคิดเห็นที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็สามารถยุติกระบวนการวิจัยและสรุปผลการวิจัยได้ โดยทั่วไปการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 และรอบที่ 4 จะมีความแตกต่างกันน้อยมาก ดังนั้นจึงอาจจะสรุปผลการวิจัยได้ตั้งแต่แบบสอบถามรอบที่ 3 ถ้าพบว่า ค่า IR ที่ได้ในแต่ละข้อคำถามมีค่าน้อย ๆ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในวงแคบ ๆ ก็ไม่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลในรอบต่อไป และสอดคล้องกับการวิจัยแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพโดยรวมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของรุ่งรัชดาพร เวหชาติ (Rungruchadaporn

Vehachart, 2005) โดยใช้กระบวนการแบบเดลฟาย 3 รอบ และมีผลความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่า มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 และ ค่าพิสัยควอไทล์ น้อยกว่า 1.50

3. การใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสพม.เขต 18 มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบในการนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียน มิติการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการบริหารจัดการระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วมทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ เสนอแนะ และร่วมปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโรงเรียนตั้งแต่เริ่มต้นในกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาองค์การ การกำหนดทิศทางการดำเนินการ การได้รับการพัฒนาของบุคลากร จนถึงกระบวนการสุดท้ายที่เป็นผลลัพธ์ ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีความเข้าใจถึงบริบทและความต้องการของโรงเรียนได้โดยตลอด และร่วมกันเลือกแนวทางที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (Rungruchadaporn Vehachart, 2005) ศึกษากระบวนการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกองค์ประกอบพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด และผลการศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า กระบวนการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การมีผลการประเมินใกล้เคียงกัน เช่นเดียวกับ Laetz (1993) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “Total Quality Management Implementation: The Effect of Forces of Change on Organization Development Change Tactics” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำกระบวนการคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาองค์การพบว่า การนำระบบการบริหารคุณภาพ (TQM) สามารถส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย นอกจากนี้การดำเนินการบริหารจัดการของโรงเรียนแสนสุขซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้ระบบคุณภาพ (TQA) ทำให้ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการมีความเข้าใจต่อระบบการบริหารจัดการค่อนข้างดีอยู่แล้วจึงเห็นว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับคู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล (Office of Secondary Education Administration, 2012) สำหรับมิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ เป็นการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการในเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ สุจริต และการใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนแสนสุข เป็นสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการของกระทรวงศึกษาธิการที่สอดคล้องกับมิติด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก หลายโครงการ อาทิเช่น โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โครงการโรงเรียนคุณธรรม และโครงการโรงเรียนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น จึงมีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เข้าใจแนวทางการดำเนินการเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเบญจมาพร โยกเกณท์ (Benjamaporn Yokken, 2015) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านวิชาการ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามความเหมาะสมและภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษา ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์

เขต 2 พบว่า รูปแบบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดและ 4. การประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัดสพม.เขต 18 พบว่า ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของโรงเรียนแสนสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้รูปแบบการบริหารรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของโรงเรียนแสนสุข มีกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยเน้นภาวะของผู้บริหารในการนำองค์การ มีการใช้หลักคุณธรรม และการมีส่วนร่วม ทำให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้มีความเข้าใจจุดหมาย แนวดำเนินการที่ชัดเจน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมส่งผลต่อความรับผิดชอบตามที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้เกิดประสิทธิผลที่ชัดเจนขึ้นเป็นรูปธรรมและส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการศึกษาของรุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (Rungruchadaporn Vehachart, 2005) พบว่า ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพ ทั้งองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จุฑามาส พัฒนศิริ (Chutamas Phatthanasiri, 2017) ที่ได้วิจัยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม. เขต 18 ในมิติของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วม ควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มากขึ้น รองลงมาเป็นด้านกระบวนการจัดการ และด้านผลลัพธ์ ตามลำดับ
2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัด สพม.เขต 18 ในมิติการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ ควรเน้นการพัฒนาด้านการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น รองลงมาเป็นด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรและด้านส่งเสริมทักษะวิชาชีพ ตามลำดับ
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่น สามารถนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โรงเรียนแสนสุข สังกัดสพม. เขต 18 ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

References

- Ampai Nongyao et al. (2016). Model of school administration for developing students' learning skill in the 21st century. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 10(1).
- Benjamaporn Yokken. (2015). *A model of administration for sufficiency schools in Uttaradit Primary Education Service Area Office 2* (Master's thesis), Uttaradit Rajabhat University.

- Bureau of the Policy and Strategy, Office of the Permanent Secretary. (2018). *The report on educational development in the eastern economic corridor fiscal year 2018*. Ministry of Education.
- Chutamas Phatthanasiri. (2017). *Guidelines for school administration with the philosophy of sufficiency economy in Nakhon Sawan secondary schools under the Office of Secondary Educational Service Area 42* (Master's thesis), Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 - 610.
- Laetz, V. B. (1993). *Total quality management implementation: The effect of forces for change on organization development change tactics* (Doctoral dissertation), Eastern Michigan University.
- Linstone, H. A., & Turoff, M. (1975). *Introduction in the delphi method: Techniques and applications*. MA: Addison - Wesley Publishing.
- Macmillan, T. T. (1971). The delphi technique. *The annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development*. Monterey: California.
- Office of the Eastern Economic Corridor Policy Committee. (2018). *The Eastern Economic Corridor Act 2018*. Bangkok.
- Office of the Educational Council. (2018). *Thailand Educational Report 2018*. Bangkok: Prikwan Graphic.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2018). *National Strategy 2108 - 2037*. Bangkok.
- Office of Secondary Education Administration. (2012). *Handbook for quality system management, Office of Basic Education Commission, Ministry of Education*. Agricultural Cooperative of Thailand Publishing House.
- Rungruchadaporn Vehachart. (2005). *The development of a total quality management model for basic education institutions* (Doctoral dissertation), Burapha University.
- Varo Pensawat. (2010). Model development research. *SNRU Journal of Science and Technology*, 2(4), 1 - 16. Retrieved from https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/snru_journal/article/view/10014

*Academic Journal of
Thailand National Sports University*

